

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการสอนโดยสร้างศรัทธาและยืนโน้มเลี้ยงการโดยใช้วิธีคิดแบบคุณภาพและทางออกที่มีต่อความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเพื่อศึกษาความสามารถในการตัดสินใจเรื่องสิ่งแวดล้อมของนักเรียนด้วยการสอนโดยสร้างศรัทธาและยืนโน้มเลี้ยงการ โดยใช้วิธีคิดแบบคุณภาพและทางออก ซึ่งมีสมมติฐานว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนโดยสร้างศรัทธาและยืนโน้มเลี้ยงการโดยใช้แบบคุณภาพและทางออก มีคะแนนความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม และมีความสามารถในการตัดสินใจเรื่องสิ่งแวดล้อมสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติ วิธีดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2536 โรงเรียนวัดค่านหันต์วัดโภ อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี จำนวน 3 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 42 คน รวม 126 คน แต่ละห้องมีระดับความสามารถ เพศ และอายุคละกัน
2. สุ่มอย่างง่าย (Sample random sampling) ด้วยการจับลาก้าให้ได้ นักเรียน 2 ห้องเรียน จากห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้องหนึ่ง 3 ห้องเรียน
3. นำคะแนนผลลัพธ์จากการเรียนกลุ่มสร้าง เ lerim ประสบการณ์วิถีการเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 ของนักเรียนในแต่ละห้องเรียนมาเรียง凸 คะแนนมากไปทางน้อยตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คือ กลุ่มเก่ง คะแนนระหว่าง 70 ถึง 100 กลุ่มปานกลางคะแนนระหว่าง 60-69 กลุ่มป่อนจะคะแนนระหว่าง 40-59 ได้จำนวนนักเรียนกลุ่มเก่ง 28 คน กลุ่มปานกลาง 31 คน และกลุ่มป่อน 25 คน

4. จับคู่ (Match by pair) คะแนนของนักเรียนทั้ง 2 ห้องเรียน เรียงตามลำดับคะแนนจากสูงไปต่ำ ให้ได้นักเรียนในกลุ่มเก่ง 10 คู่ กลุ่มปานกลาง 10 คู่ และกลุ่มอ่อน 10 คู่ รวมเป็นนักเรียนห้องเรียนละ 30 คน รวมทั้งหมด 60 คน

5. สุมอย่างง่ายโดยการจับลากหัวเรียน ให้กลุ่มนี้ เป็นกลุ่มทดลองที่ใช้การสอนโดยสร้างสรรค์และใช้สมมูลิกา แล้วอีกกลุ่มนี้ เป็นกลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้ คือ

1. แผนการสอนโดยสร้างสรรค์และใช้สมมูลิกา เรื่องสิ่งแวดล้อม จำนวน

13 แผน

2. แผนการสอนของวิชาการเรื่องสิ่งแวดล้อม จำนวน 13 แผน

3. แบบทดสอบความสามารถในการตัดสินใจเรื่องสิ่งแวดล้อม จำนวน 30 ข้อ

4. แบบทดสอบสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อม จำนวน 30 ข้อ

นอกจากผู้วิจัยได้สร้าง เครื่องมือเพิ่มเติมเพื่อนำมาประกอบการวิจัย ได้แก่

5. แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนด้วยตนเอง โดยเพื่อนและผู้วิจัย รวม

3 ชุด

6. แบบสัมภาษณ์การตัดสินใจของนักเรียนต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน 10 ข้อ

1. แผนการสอนโดยสร้างสรรค์และใช้สมมูลิกา

แผนการสอนโดยสร้างสรรค์และใช้สมมูลิกา เรื่องสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย
เนื้อหา ดิน ป่าไม้ และน้ำ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.1 ศึกษาการสร้างแผนการสอนจากคู่มือครุภัณฑ์สร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต
ขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และศึกษาหลักการและการสอน
โดยสร้างสรรค์และใช้สมมูลิกา ชื่นนามสร้างแผนการสอนตามลำดับลักษณะ เนื้อหา ดังนี้

1.1.1 ลักษณะของดิน

1.1.2 ชนิดของดิน

1.1.3 ส่วนประกอบของดิน

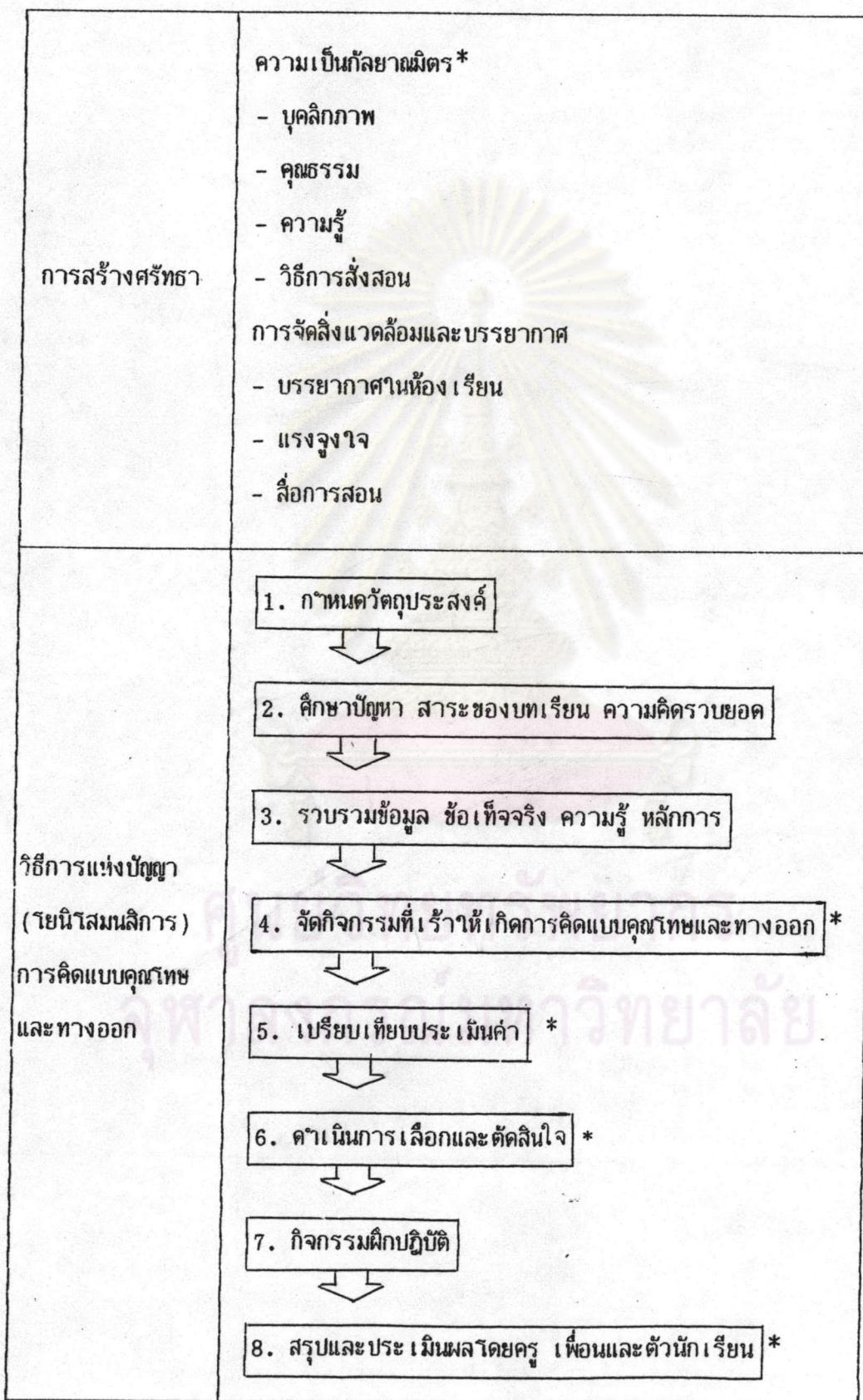
- 1.1.4 ขั้นของดิน
- 1.1.5 คุณค่าของดิน
- 1.1.6 ความสำคัญของป่าไม้
- 1.1.7 ผลเสียของการทำลายป่า
- 1.1.8 การทำนุบำรุงรักษาป่า
- 1.1.9 แหล่งน้ำธรรมชาติ
- 1.1.10 ธรรมชาติของน้ำ
- 1.1.11 ความสำคัญของน้ำต่อการดำรงชีวิต
- 1.1.12 ประโยชน์ทางตรงและทางอ้อมของน้ำ
- 1.1.13 การลงานรักษาน้ำและการชลประทาน

ผู้จัดได้นำเนื้อหาดังกล่าวมามาจัดวิธีคิดแบบคณฑ์ไทยและทางออก สร้างแผนการสอน
จำนวน 13 แผน ดังนี้

ศูนย์วิทยบริการ อุดรธานีมหาวิทยาลัย

การสอนโดยสร้างสรรค์และ ไยนิโสมนลีการ

ขั้นตอนของวิธีการสอนคิดแบบคุณภาษาและทางออกในการสอนลิงแวงล้อม

*จุดนี้ที่แตกต่างจากแผนการสอนปกติ

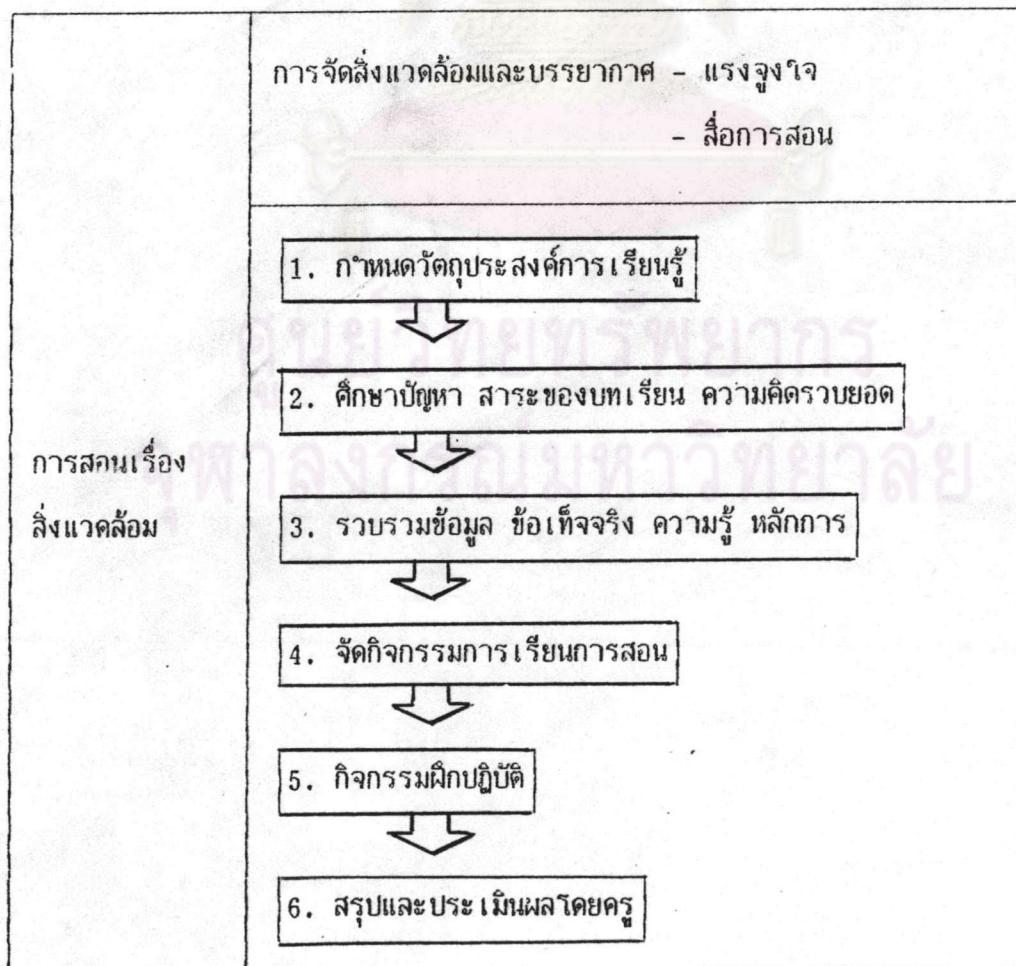
1.2 นาïแผนการสอนโดยสร้างศรัทธาและ ใจนิ่มสมสือการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน (รายนามคุณวุฒิภาคผนวก) ตรวจสอบความเหมาะสมในด้านของ ระยะ เวลา ความยากง่ายและรูปแบบของกิจกรรมที่ใช้สอน แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุง แก้ไขให้ สมบูรณ์ และเขียนเป็นผลบับจริง เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร

2. แผนการสอนปกติ

แผนการสอนของกรมวิชาการเรื่องสิ่งแวดล้อม จัดอยู่ในเนื้อหาวิชากลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 3 สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ประกอบด้วยเนื้อหา ดิน ป่าไม้ และ น้ำ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวการสอนสร้างแผนการสอนจากคู่มือครุ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ขั้นบรรณมศึกษาปีที่ 5 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งนำมาสร้างแผนการสอนตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนของการสอนปกติในการสอนสิ่งแวดล้อม

2.2 นำแผนการสอนปกติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจให้คำแนะนำ
เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของระยะเวลา ความยากง่ายและรูปแบบของกิจกรรมที่ใช้สอน
แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้เหมาะสม เพื่อนำไปทดลอง เปรียบเทียบการสอนกับแผนการสอน
โดยลร้างศรัทธาและยันรีสมนสิกการ

3. แบบทดสอบความสามารถในการตัดสินใจ

สร้างแบบทดสอบความสามารถในการตัดสินใจเรื่องสิ่งแวดล้อมทางภาษาพหู
ซึ่งได้แก่ ดิน ป่าไม้ และน้ำ ดังข้อเสนอต่อไปนี้

3.1 ตีกษากการสร้างแบบทดสอบจากเอกสารเรื่องการสร้างแบบทดสอบแล้ว
นำมาสร้างแบบทดสอบความสามารถในการตัดสินใจเรื่องสิ่งแวดล้อม จำนวน 39 ข้อ โดย
แบ่งออกเป็น

3.1.1 แบบทดสอบลักษณะ เป็นการที่ต้องย่าง (มีรูปภาพประกอบ) โดยแบ่ง
เนื้อหาเรื่อง ดิน 6 ข้อ เรื่องป่าไม้ 6 ข้อ และเรื่องน้ำ 6 ข้อ รวม 18 ข้อ ก้าหนดเกณฑ์ที่
คะแนนเต็มข้อละ 3 คะแนน โดยพิจารณาลักษณะค่าตอบ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยการรวบรวม
ข้อมูลความรู้ เขียนลงในกระดาษคำตอบให้ 1 คะแนน การประมีนค่าแยกคุณประโยชน์และทางออก
ให้ 1 คะแนน และการตัดสินใจที่ถูกต้อง โดยอาศัยหลักธรรมเป็นพื้นฐานให้ 1 คะแนน

3.1.2 แบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก (ก, ข, ค และ ง)
จำนวน 21 ข้อ โดยแบ่งเนื้อหาละ 7 ข้อ จากเนื้อหา ดิน ป่าไม้ และน้ำ ก้าหนดเกณฑ์ที่
คะแนนเต็มข้อละ 1 คะแนน ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

3.2 นำแบบทดสอบความสามารถในการตัดสินใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
ให้คำแนะนำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้เหมาะสม

3.3 นำแบบทดสอบความสามารถในการตัดสินใจเรื่องสิ่งแวดล้อมไปทดลองใช้
(Try Out) กับนักเรียนที่ผ่านการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมแล้วคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 ของโรงเรียนบ้านวังปลา จำนวน 20 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
ประชากร แต่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของภาษาและนามาตรีเคราะห์เป็น
รายข้อ โดยใช้เทคนิคกลุ่มลุյง-ต่า 50% เพื่อหาระดับความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และความ
เที่ยงของแบบทดสอบ

3.4 naïแบบทดสอบความสามารถในการตัดสินใจที่เป็นกรีตัวอย่าง มีรูปภาพประกอบ มาคัดเลือกตามเนื้อหาได้ 15 ข้อ และแบบเลือกตอบคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีระดับความยากง่าย อุปสรรคระหว่าง 0.2-0.8 และค่าอ่านจากจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

naïแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ รวม 30 ข้อ แล้วนำไปทดลองอีกครั้งหนึ่งกับนักเรียนกลุ่มเดิม พร้อมกับหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบโดยใช้สูตร K-R₂₀ (Kuder Richardson-20) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบ 0.82

4. แบบทดสอบผลลัมภ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบผลลัมภ์ทางการเรียน จากเนื้อหาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 3 เรื่อง คือ ดิน ป่าไม้ และน้ำ โดยมีลักษณะข้อตอบคล้ายกับการสร้างแบบทดสอบความสามารถในการตัดสินใจ ดังนี้ ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก (ก ข ค ง) จำนวน 50 ข้อ กារนัดเกณฑ์ให้คะแนนตอบถูก 1 คะแนน ตอบผิด 0 คะแนน นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 20 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างประชากร (กลุ่มเดียวกับข้อ 3.3) เลือกข้อสอบที่มีค่าระดับความยากง่าย อุปสรรคระหว่าง 0.2-0.8 และค่าอ่านจากจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้แบบทดสอบแบ่งตามเนื้อหาเนื้อหานะ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ หาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร K-R₂₀ (Kuder Richardson-20) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบ 0.85

นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลการวิจัยที่ครบถ้วนตามขั้นตอนของการสอน ผู้วิจัยจึงสร้างเครื่องมือต่อไปนี้เพื่อรับรวมข้อมูลมาใช้กับรายผลการวิจัย เพิ่มขึ้น

5. แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน

สร้างแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน ชิงประกอบด้วยพฤติกรรมด้านการเรียน พฤติกรรมทางานกลุ่ม และพฤติกรรมด้านความเป็นกันยาณิตร ด้านละ 5 พฤติกรรม รวม 15 พฤติกรรม ชิงผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมิน จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยผู้วิจัย แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยเพื่อน และแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง ดังมีลักษณะข้อต่อไปนี้

5.1 ศึกษาการสร้างแบบบrade เมื่อพฤติกรรมจากเอกสาร แล้วนำมาสร้างแบบบrade เมื่อพฤติกรรมนักเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ ปฏิบัติเสมอ ปฏิบัติบางครั้ง และไม่ได้ปฏิบัติ

5.2 นำแบบบrade เมื่อพฤติกรรมนักเรียนทั้ง 3 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจให้ค่าแนะนำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้เหมาะสม

5.3 นำแบบบrade เมื่อพฤติกรรมทั้ง 3 ชุด ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 ของโรงเรียนบ้านวังปลา จำนวน 20 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร (กลุ่มเดียวกับข้อ 3.3) และครู จำนวน 5 คน เพื่อสังเกตความเหมาะสมของภาษา แล้วนำมาปรับปรุง เพื่อนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างประชากร

6. แบบสัมภาษณ์การตัดสินใจของนักเรียน

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์การตัดสินใจของนักเรียน ซึ่งมีข้อคำถามเกี่ยวกับวิธีการคิด ตัดสินใจ สิ่งแวดล้อม เจตคติต่อครูผู้สอน และเจตคติต่อวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน 1 ชุด ดังนี้
ข้อ 1 ดังนี้

6.1 ศึกษาแนวการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสาร การสัมภาษณ์ แล้วนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ จำนวน 10 ข้อ

6.2 นำแบบสัมภาษณ์การตัดสินใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจให้ค่าแนะนำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้เหมาะสม

6.3 นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านวังปลา จำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร (กลุ่มเดียวกับข้อ 3.3) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของภาษา และความยากง่ายของคำถ้า แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี เพื่อดำเนินการขอความ

ร่วมมือปั้นยังโรงเรียนวัดคุณทับตะ ไก่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร

2. ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 ห้องเรียน

ห้องเรียนละ 30 คน รวมจำนวน 60 คน ทำการทดสอบก่อน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบผลลัมภ์ทางการเรียน และแบบทดสอบความสามารถในการตัดสินใจเรื่องสิ่งแวดล้อม

3. ทดลองสอนกับกลุ่มทดลองดังนี้ เตรียมความพร้อมของครูและนักเรียนตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและยินยอมในสิ่การ จำนวน 6 คน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ และสอนเนื้อหาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เรื่อง ดิน ป่าไม้ และน้ำ จำนวน 13 แผน แผนละ 3 คน คابلะ 20 นาที รวม 39 คน ใช้เวลาทดลองสัปดาห์ละ 5 ครั้ง รวม 3 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้นใช้เวลาทดลองสอน 4 สัปดาห์

4. ทดลองสอนกับกลุ่มควบคุม โดยใช้แผนการสอนปกติ เนื้อหาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เรื่อง ดิน ป่าไม้ และน้ำ จำนวน 13 แผน แผนละ 3 คน คابلะ 20 นาที รวม 39 คน ใช้เวลาสอนสัปดาห์ละ 5 ครั้ง รวม 3 สัปดาห์

5. ในระหว่างทดลองสอน ผู้วิจัยใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยผู้วิจัย ภายหลังจากการสอนทุกครั้ง รวม 13 ครั้ง ใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยเพื่อนในกลุ่ม หลังสอนครั้ง เว้นครั้ง รวม 6 ครั้ง และใช้แบบประเมินพฤติกรรมตนเองหลังสอนครั้ง เว้นครั้ง รวม 6 ครั้ง กับกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม

6. ผู้วิจัยทดสอบกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม หลังจากทดลองอีกครั้ง (Post-test) ด้วยแบบทดสอบผลลัมภ์ทางการเรียนและแบบทดสอบความสามารถในการตัดสินใจเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับก่อนการทดลอง (Pre-test)

7. หลังจากทดลอง เสร็จล้วนแล้ว ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม ตอบแบบล้มภาษณ์การตัดสินใจของนักเรียน คันละ 1 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความสามารถในการตัดสินใจเรื่องสิ่งแวดล้อมของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยสร้างศรัทธาและยินยอมในสิ่การ กับการสอนตามแผนการสอนปกติ โดยทดสอบค่าที่ (*t-test*)

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งแวดล้อมของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยสร้างศรัทธาและ যืนโน้มนลิการกับการสอนตามแผนการสอนปกติ โดยทดสอบค่าที่ (*t-test*)

3. วิเคราะห์ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนโดยคำนวณตัวร้อยละ ด้วยตนเอง เพื่อนและโดยผู้วิจัย

4. วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์การตัดสินใจของนักเรียนต่อสิ่งแวดล้อม โดยวิธีบรรยายสรุป

5. สรุปผลการวิจัยจากข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ประคง กรรมสูตร, 2525)

2. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S_x = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

S_x = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

x = ค่าของข้อมูลแต่ละตัว

$\sum x$ = ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

$\sum x^2$ = ผลรวมกำลังสองของข้อมูล

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

(ประคง กรรมสูตร, 2525)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบผลลัมพุทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการตัดสินใจหลังการทดสอบภายนอกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม วิเคราะห์โดยทดสอบค่าที (t-test)

$$\text{สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ D = ผลต่างของคะแนนในแต่ละคู่

N = จำนวนคู่

$\sum D$ = ผลรวมของผลต่างของคะแนนทดสอบหลังการเรียน

(ประดง กรรมสูตร, 2525)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วุฒิราชภัณฑ์มหาวิทยาลัย